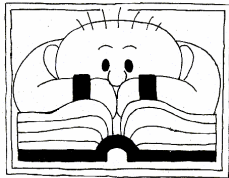

**GYI – Gyermekkönyvtári információ – 39-40. hírlevél
(2012. december 10.)**

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Szerkesztő: *Oláh Rozália*

**GYI - Gyermekkönyvtári információ – 39-40. hírlevél
(2012. december 10.)**

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Kedves Gyermekkönyvtáros Kollégák!

Hírlevelünkben a **2012. július-november** hónapban beérkezett szakirodalmi információkat adjuk közre. A zalai gyermekkönyvtári tájékoztatót 2012-ben negyedévenként szerkesztjük, ezért a következő figyelendő időszak: **2012. december; 2013. január-február**, a legközelebbi beküldési határidő:

2013. március 5.

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros

Horváth Sándor Domonkos: Münchhausen paripája, avagy a közkönyvtárügy fejlődési lehetőségei

1. Sokan és sokszor temették, temetik az olvasást, pontosabban a hagyományos könyvek olvasását, ezzel összefüggésben megkérdőjelezve a közkönyvtárak létjogosultságát.
2. Sajnos, az önkormányzati rendszer átalakulása megtanította az addig szilárd pontnak tekintett „megyei” könyvtárakat arra, hogy mennyire közel a megszűnés határa, és milyen mértékig fajulhat a gazdasági és szervezeti kiszolgáltatottság.
3. Az országos sakkönyvtárak zömében kialakult költségvetési krízis, illetve fűnyíró-elv alapján véghezvitt „ötödölés” már segített leszámolni azzal az illúzióval, hogy a hazai könyvtárügy rendelkezne valamiféle markáns érdekérvényesítő potenciállal.
4. Az elmúlt években a szakma nem gondolta végig szervezetten a teendőit, a szakmai szervezeteket lényegében a „megyei” könyvtárakat érintő végveszély mozdította ki a hétköznapi rutinjából.
5. Mondhatjuk az előbbire, hogy „jobb későn, mint soha”...; illetve mindezt tanulási folyamatnak is nevezhetjük. Hivatkozhatunk arra is, hogy a megelőző években a kultúrpolitika sem volt igazán „ébredés” a közgyűjteményi problémákat illetően, vagy inkább ez az „ébredés” a digitális mennyország kiteljesítésének gondolatában és kommunikációjában jelent meg (MaNDA).
6. A hazai könyvtárügy szakmai szervezetei tehát jelen pillanatban nem rendelkeznek egy korszerűnek tűnő jövőképpel, az átszervezésből adódó helyzetben mintegy „tűzoltásra” futotta, tehát a hajón a lék befoltoztatott, azonban a vitorlák gőzturbinára cserélésének kérdése egy közeljövőben várható konferencia témáját fogja képezni. Ennek előkészítése azonban különösebb nyilvánosságot nem kapott, tematikáját és témáját a szervezők pedig „instant” módon kínálják a meghívó szellemi üzeneteként. Kérdés, hogy várható-e ettől megújulás, és ha lesz koncepció, az hol alakul ki. Olyan

- szolgáltatási struktúra elvi alapjait rakja-e le, amely a felhasználók igényeinek megfelel jelenleg, és tartalmazza-e a fejlesztési nyitottságot?
7. Vitathatatlan, hogy amikor „ég a ház”, akkor érthető a kapkodás és a gyors döntések ideje, hiszen menteni kell a menthetőt. Az elsődleges cél az, hogy a következő költségvetési évben is működjenek a könyvtárak.
 8. Azt azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a „következő év” az a közeljövő, ami nélkül nehezen képzelhető el a távolabbi jövő, a közkönyvtári szolgáltatás tényleges, hosszabb távú jövőjéről a felhasználók fognak dönteni. Ha az ő kegyeiket elveszítjük, akkor a történetünk az egyre sikertelenebb tűzoltások krónikájává változhat.
 9. Ez a probléma nem marketing-kérdés. Megvan a veszélye, hogy ezzel az eszközzel próbálunk a felszínen maradni, holott az alapprobléma nem a szolgáltatás ismertségének az elégtelen volta, hanem a megváltozott fogyasztói igények.
 10. Igazából nem is beszélhetünk megváltozott felhasználói igényekről, mivel a felhasználók sem egy statikus tényezőt jelentenek: egy részüknek még megfelel a szolgáltatás, más részüknek még elégséges, megint mások már igénybe sem veszik.
 11. Teljesen más az a könyvtárügy, amely azért szólít meg, hogy „bejöjjenek”, és nem azért szólít meg, hogy „ne menjenek el” – esetleg még rosszabb esetben „süket füleket szölongat”.
 12. A kérdés tehát az, hogy mit tehetünk a modernizáció érdekében egy olyan környezetben, ahol a változás pár éves viszonylatban szinte megjósolhatatlan: a gazdasági környezet teljességgel kiszámíthatatlan. A technológiai fejlesztések meg fogják haladni azt az ütemet, amelyet az adott „G” körülmények között egy állami szervezet produkálni képes, legyenek bármilyen remek pályázati lehetőségei is.
 13. A könyvtár önmagában (egyedül, partnerek nélkül) nem tud megújulni, azaz magányos erőfeszítései Münchhausen báró példáját idézik, aki saját üstökénél fogva húzta ki magát és lovát a mocsárból. Aligha hiszem, hogy szakmánk a mesehős cselekedetét képes volna reprodukálni.
 14. A legfontosabb stratégiai tényező, amivel rendelkezünk, az a könyvtáros személye. A könyvtárosnak már nem az igények szerény kiszolgálójának kell lennie, hanem a kultúra és az információtudomány felkészült, rugalmas szakemberének és „kereskedőjének”, aki már nem a marketingtevékenységben gondolkodik. A minőségi szolgáltatás természetes közege, aki minden lehetőséget felismer és megragad, és béke tűrő megadás helyett folyamatos offenzívában képviseli a felhasználók érdekeit (s nem az intézményét)!
 15. Ma a könyvtár az egyetlen olyan intézmény, amely helyet ad egész napos kulturális időtöltéshez, megfelelő személyzettel, nyitva tartással és többé-kevésbé alkalmas infrastruktúrával. Erre nyilvánvalóan lesznek, akik elutasítóan reagálnak, mondván, hogy „a könyvtár az maradjon könyvtár”...
 16. Nézetem szerint a közkönyvtárügy jelen fejlődési folyamataiban menthetetlen, az előző pontokban említett fejlesztések, szemléletváltás ezt a véget valamelyest késleltetheti.
 17. A nehézség nem a döntésben, a kapcsolatfelvételben van, hanem a folyamatos fenntartásban. Ez pedig az, hogy szembenézünk azzal, hogy a társadalom más szereplőivel egyetemben kölcsönös felelősségünk áll fenn a társadalom művelődési és intellektuális színvonalának növelése (megőrzése) érdekében. Csakis a széleskörű együttműködés, szolgáltatási integráció jelentheti a kiutat ebből a helyzetből. Ez vonatkozik a könyvtárak és könyvtárak együttműködésére, vonatkozik a könyvtár és az oktatás együttműködésére, a könyvtár és a kulturális élet más szereplőinek együttműködésére, a könyvtár és annak fenntartói, az értelmiség, az irodalom, a

könyvkiadás, az ipar, a szolgáltató szervezetek, a civil közösségek stb. együttműködésére. Ezen együttműködési rendszer kidolgozása és megvalósítása túlmutat a könyvtár feladatkörén, ám ebben az egyik alapvetően „érdekelt” szereplő.

18. Amint korábban citáltam, némelyek szerint „minden fejben dől el”. Ez az adott közkönyvtári szituációt (szereplőket és szemléletet) tekintve, legalább olyan aggasztó számomra, mint biztató. És ezzel visszakanyarodtunk a kölcsönös felelősség kérdéséhez, amely kölcsönös elfogadást és tiszteletet is feltételez.

=Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2012. 9. sz. p. 19-22.

Nyirő Gizella: Könyvtári órák művészet- és biblioterápiás módszerekkel

Ha visszaemlékezünk gyerekkorunk könyvtári világára, kicsit más képet látunk, mint amelyet a XXI. század diákjai élnek meg nap mint nap. Legtöbben, még az olvasni szeretők is csak villámlátogatást tettünk, gyorsan kiválasztottuk a keresett könyvet, kikölcsönöztük, aztán kimenekültünk a zsúfolásig telezsúfolt, levegőtlen helyiségből, ahol a könyvtáros néni sem erőltette a maradásunkat. Aztán vagy az új könyvtáros személyisége, vagy a könyvtár áthelyezése egy tágasabb, barátságosabb térbe szépen lassan vagy éppen villámcsapásként bevonzott minket a könyvtárba, és ami a legfontosabb, ott is tartott sokakat egy egész életre.

Nekem a könyvtár, az olvasás és írás iránti szerelmemet gimnáziumi könyvtárosunk hozta meg. Kamaszként én őt egy különleges tanárnak láttam, aki az átlagnál sokkal műveltebb, olvasottabb, érdeklődőbb. Formálgatott, alakítgatott a könyvek által, hagyta, éljem át az olvasottakat, és amit megélek, azt írjam meg. Csak figyelte, hogyan válok magabiztos, céltudatos felnőtté.

Aztán tizenhat évi tanítás után magam is elkezdtem egy gyakorló iskola könyvtárában a munkát. Kezdetben minden időmet lefoglalta a leltározás, az integrált könyvtári rendszer adatbázisának kiépítése, a kötelező könyvtári órák megtartása, az ingyen tankönyvek osztása és nyilvántartása. Lassan rutinszerűvé váltak a mindennapi tevékenységek, és szerettem volna valami egyedít, különlegeset csinálni. Mivel részemről megvolt a szándék és az ötlet, diákjaink pedig érdeklődéssel fordultak a meghirdetett programok felé, a könyvtár szépen elindult a változás útján.

Projektek, programok, vendégnek hívott elismert pécsi személyiségek sora mutatta, milyen értékek fontosak nekünk. Nemcsak ismeretek sorát adtam át diákjainknak, de szemléletet is alakítottam. Céлом volt lakóhelyem értékeinek megmutatása, vagy olyan kerek évfordulós híres magyarok megismertetése, akik nem alkotják a tananyag részét.

Aztán egyszer megkeresett egy fiatal kolléganő, nem segítenék-e neki egy jótékony célú kézműves vásár megrendezésében, ahol saját készítésű termékeink árát ajánlanánk fel beteg gyerekek számára. Úgy gondoltam, nemes a cél, varrni, kötni, horgolni előbb tudtam, mint olvasni, hála drága jó nagyanyámnak. A siker nagy volt, gyerekek tucatjai jöttek délután tanári irányítás mellett dolgozni, boldogan szánták rá az időt. Idővel azt vettem észre, jönnek vissza a gyerekek azután is „dolgozni”, hogy megvolt a vásár, a pénzt ünnepélyesen átadtuk a gyerekkórháznak. Élvezték zárt kis közösségünket, ahol a kétkezi munka mellett beszélgetni is lehetett; mindenről, ami bántotta őket, ami miatt szorongtak, amit nem tudtak másnak elmondani. Mi pedig titoktartást fogadtunk, nem kerül ki semmi a csoportból, evvel támogatjuk egymást. És lassan megjelentek a magányos gyerekek, akiknek titka csak négy szemközt volt elmondható. Maradtunk a kézműves tevékenység mellett, az alkotás lett a kereke a lelki megújulásnak. Egy kóbor hangulattól kísérve egy komolyzenei CD-t tettem be, mondván, ne legyen olyan nagyon hideg, bántó a csend egy-egy mondat után. Innen kezdve a zenehallgatás találkozásaink része lett. A következő lépés már magától jött, felolvastam egy kis részt számomra fontos, életem részét képező művekből, melyek újabb gondolatokat,

történeteket indítottak el. Kedvencem, amikor megpróbálják folytatni a megkezdett történetet, átírják, mindenki hozzátesz egy kicsit, majd összehasonlítjuk az eredeti végkifejlettel. Ez remekül működik mesékkel is, hiszen még elbábozni, eljátszani is lehet a történeteket.

Néhány cím a felhasznált művekből:

Zeneművek:

- Antoni Vivaldi: Négy évszak
- Mozart: Varázsfuvola
- Beethoven: IX. szimfónia
- Erkel Ferenc: Bánk bán
- Kodály Zoltán: Pünkösdlő

Irodalmi alkotások:

- Shakespeare-mesék
- Benedek Elek meséi
- Szabó Magda: Születésnap; Für Elise; Az ajtó
- Nagy László: Adjon az Isten

---Lackfi János: Felvásárló

Képzőművészeti alkotások:

- Raffaello: L'Esterházy – Madonna
- Leonardo da Vinci: Sziklás Madonna
- Viktor Vasarely képei
- Evert Collier: Vanitas csendélet hegedűvel

Sokáig azt hittem, összejöveteleink – pontosan zártságuk miatt – a külvilág számára nem is léteznek. Aztán néhány éve megkért iskolánk évkönyvének szerkesztője, írjak egy kis cikket a könyvtárban folyó lelki életről. Nem mertem vállalni. Mit írhatnék arról a bizalomról, amivel megajándékoztak ezek a gyerekek? Ezért átpasszoltam az ötletet néhány végzősre, akik már rágták a fületem egy kis interjúért, meg szerették volna írni a könyvtárhoz és hozzám fűződő viszonyukat. A mai napig hálás vagyok nekik, mert így én sosem tudtam volna írni magamról és a kis társaságunkról sem.

Volt olyan eset is, hogy kolléga küldött le hozzám néhány gimnazista fiút, akikkel probléma akadt. Amikor beléptek a könyvtárba, csak ennyit mondtak: „munkaterápiára” küldött x tanárnő. Sosem gondoltam így a kézműves foglalkozásainkra, de valóban a kétkezi munka jól működik terápiaként is, mindamelllett, hogy nagyvonalú, önzetlen gesztus a végeredménye, az elkészített ajándéktárgyak árával segíteni másokon.

Ezután már magától jöttek az alkalmak a találkozásokra, elég volt valami jót olvasni, mi összejöttünk, hogy beszéljünk róla, illetve egészen másról is. Hallgassunk közösen zenét, közben fessünk hangulatokat a zenemű részletekre. A művészetek és a hozzá kapcsolódó beszélgetés, esetleg alkotó munka tette kerekké találkozásaink sokszínűségét.

Miért is tartom olyan fontosnak könyvtárunk életében ezt a fajta műhelyfoglalkozást, szolgáltatást? A kötetlen együttlétek során az önismeret fejlesztése mellett önmagunk elfogadása, a problémák békés, nyugodt megoldásának elsajátítása, a kommunikációs képességek fejlesztése mellett kreativitásuk kiélésére is alkalmat kaptak. Ösztönösen léptünk egyik lépcsőfokról a másikra, mivel én nem vagyok terapeuta, éppen ezért kis közösségünk alkotásait sem terápiás alkotásokként néztem soha. Egy jó játékként éltük meg, ahol az általam felkínált művekre való reakciókat, gondolatokat, alkotásokat a beszélgetések tették igazán különlegessé. Megéltük az elmúlt években a művészet- és biblioterápia aktív és receptív formáit is.

Kell ennél több, a mai, rohanó világunkban, mint megpihenni kicsit egy esztétikus, könyves környezetben? Beszélgetni, alkotni. Megnyugodni és tudni, hogy titkunk az is marad, de már nem nyomja ólomsúlyként lelkünket.

=**Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2012. 8. sz. p. 38-40.**

Könyvtári Levelező/Lap

Dienes Éva: Médiaismeret a könyvtárban

A kulcsfogalom jelentése: Médiaismeret – tudatos önkifejezés a különböző audovizuális eszközök segítségével, a média üzeneteinek kritikus értelmezése, az olvasástudás alapjainak elsajátítása és a kritikai médiatudatosság fejlesztése. Könyvtár – megőrzésre és olvasásra szánt, rendezett dokumentumgyűjtemény, folyamatosan bővülő szolgáltatásokkal. Találkozási és navigációs pont az információs szupersztrádán. A könyvtár az iránytű, azaz segít eligazodni az internet tengerén, a média világában.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár hálózata, Budapest legnagyobb közművelődési intézménye, az információs társadalom igényeihez igazodva, többféle szolgáltatással várja olvasóit.

A médiaismereti sorozat célja a tudatos médiahasználat, azaz a problémák feltárása, az ismeretközlés, az internet lehetőségeinek és veszélyeinek megismertetése, az élmények átfordítása, a készségfejlesztés.

A gyakorlatban három korcsoport (alsó és felső tagozatos diákok, valamint felnőttek) részére, három helyszínen, többféle módszert (dráma, vita, előadás, aktivitás) alkalmazva, az élményszerűséget kihangsúlyozva tartottuk meg a programsorozatot.

Az alsó tagozatnál a tévézési szokásokat, filmeket, filmkészítést kiemelt témaként dolgoztuk fel, a felső tagozatos csoportokkal elsősorban az internetes világot tanulmányoztuk, de mindenhol hangsúlyoztuk az internet lehetőségeit és buktatóit.

Az év során észrevétlenül megismerkedhettek a gyerekek a könyvtári szolgáltatásokkal, lehetőségekkel. Megtanulták a könyvtárban való tájékozódást, az információkeresés és – szűrés technikáit, a felvetődött témák kapcsán a megfelelő szakirodalmat megkeresték és összehasonlították az interneten található adatokkal.

A beszélgetések során kiderült, hogy a gyerekek többsége főleg a saját kapcsolatainak fenntartására, építésére használja az internetet, és természetesen játéokra. Néhányan a tanulást is említették. Meséltek gépes élményeikről. Több példát említettek a testvéri, majd a szülői felelősségről, az állatok iránti felelősségről és a tanári felelősségről. Megfogalmazták azt is, hogy a bizalom nagyon fontos kapcsolódó fogalom.

Ezután a közösségi tartalom létrehozóinak felelőségéről beszélgettünk (Wikipédia és szerkesztése). Arról gondolkodtunk velük, hogy az interneten megjelenő profilok mit üzenhetnek a bennük látottak és a beszélgetés alapján. Készíteniük kellett egy-egy kisfilmet az iskolájukról úgy, hogy ezekben az alkotásokban jelenjen meg az a közösségi tartalom, amit az ő csoportjuk szeretne közvetíteni.

A szülők, a felnőttek részére a jelenkori média jelenségeivel, lehetőségeivel és veszélyeivel foglalkozó beszélgetést indítottunk el. A négy alkalomból álló tematikus beszélgetések meghívott előadókkal zajlottak. Pro és kontra érvek felsorakoztatásával segítettük a szülőket véleményük kialakításában. Igyekeztünk konkrét fogódzókat nyújtani a szülőknek az otthoni, aktív médianeveléshez az ismeretközlés, a készségek, képességek fejlesztése és attitűdformálás tekintetében.

A foglalkozássorozat kettős eredményeként sikerült számos gyerekekkel és szülővel közvetlen kapcsolatot kiépíteni, és jelentősen fejleszteni tudásukat ezen a fontos, ám számos

hiányossággal bíró területen. Másrésről az elméleti anyagot gyakorlatban és élesben tesztelhetjük, rengeteg tapasztalatot szerevezve.

„Jó szelet” a média tengerén – és legyen nálunk mindig iránytű!

=**Könyvtári Levelező/Lap, 2012. 7. sz. p. 3-4.**

Gyermek- és ifjúsági írók Szekszárdon

Véget ért Szekszárdon a gyermek- és ifjúsági írók huszadik alkalommal megrendezett tanácskozása.

A kétnapos rendezvénynek a mindenkori házigazda, a Tolna megyei Illyés Gyula Könyvtár adott otthont, a szakmai programokat pedig a Magyar Gyermekirodalmi Intézet munkatársai állították össze.

A tanácskozás témája az ifjúsági regény volt. A felkért előadók - *Rigó Béla, Dian Viktória, Wittmann Ildikó, Németh Eszter, Szabó Luca* – az ifjúsági regényhez kapcsolódó vitaindító előadással készültek. Rigó Béla előadásában kitért arra, hogy milyen kevés magyar történelmi regény jelenik meg az ifjúság számára, miközben a történelem fontos része a társadalmi közbeszédnek. Dian Viktória, a Móra Kiadó főszerkesztő-helyettese azokról a könyvekről beszélt, amelyek tabutémákat feszegetnek. A könyvkiadásban korábban, a 80-as, 90-es években, a *Piknik* sorozatban jelentek meg olyan regények, amelyek a fiataloknak íródtak tabutémákról (drog, válás, családon belüli erőszak stb.). Több évtizedes hallgatás után most újra kiadnak ilyen regényeket a kiadók. A Móra Kiadó gondozásában jelent meg például Beate Teresa Hanika *Soha senkinek* című könyve, amely egy elhallgatott témáról: a családban történő szexuális zaklatásról szól.

Hogyan lehet ma érvényesen szólniuk a kortárs íróknak? Fontos-e kapcsolódni a nemzetközi trendekhez?

Wittmann Ildikó, a *Csodaceruza* folyóirat munkatársa, Jan Teller *Semmi* című regényéről beszélt. A mű kapcsán vita alakult ki arról, hogy szükség van-e olyan művekre, amelyek felzaklatják az olvasókat, és szembesítik olyan problémákkal, amelyekkel nem feltétlenül találkozhatnak a maguk közösségében. Németh Eszter, a *Könyvmutatványosok* gyermekirodalmi weboldal szerkesztője, a bestseller irodalom kritikai fogadtatásáról tartott előadást. Az ifjúsági irodalom sok esetben összességében a lektúr kategóriájába sorolódik, holott vannak olyan értékes szépirodalmi művek is, amelyek időtállóak, túlmutatnak az eldobhatóság kategóriáján. De hol húzzuk meg a határt? Mitől értékes az ifjúsági irodalom, mikor nem számít ponyvának? Ezekre a kérdésekre kereste a választ az előadó.

A nap folytatásaként az íróké volt a főszerep. Rigó Béla, *Nyulász Péter, Dávid Ádám, Miklya Luzsányi Mónika* és *Kamondy Imre* vett részt azon a beszélgetésen, amelyen kortárs írói problémákról esett szó. *Sándor Csilla*, a Magyar Gyermekirodalmi Intézet alapítója vezette a beszélgetést, mely nem akart véget érni, olyan sok hozzászólás és mondanivaló akadt. A felmerült kérdések egyike volt, hogyan tud ismert és népszerű lenni a magyar író olyan kielezett versenyhelyzetben, amikor a külföldi könyvek visszhangja, reklámja sokkal erősebb. Ezek a könyvek a külföldről támogatott marketing segítségével dömpingszerűen terjednek a magyar könyvpiacra. Az írók különböző módon ítélték meg, hogy milyen szerepet kell vállalniuk saját könyveik népszerűsítésében az eladás érdekében. Kevés díj és javadalmazás éri a gyermek-és ifjúsági írókat, többnyire felnőtteknek író társaikkal indulnak a pályázatokon, ahol csak kevés eséllyel jut ösztöndíj, díj számukra. Fontos lenne megkülönböztetni ezt a területet. Az idegen nyelven való megjelenés kitörési lehetőség lenne, de szinte véletlenszerűen adnak ki külföldi kiadók magyar könyveket.

A második napon *Komáromi Gabriella* Gyermekirodalmi kutató bemutatta nemrég megjelent, Lázár Ervínről szóló monográfiáját, majd *Szávai Ilona*, a *Fordulópont* sorozatról és a gyermek-és ifjúsági irodalom tematikájába szervezett szakmai fórumok jelentőségéről beszélt.

Elekes Eduárdné visszaemlékező beszédében elmondta, hogy 1971-ben rendezték meg először az Írók Szekszárdi Tanácskozását, fényképek segítségével a korábbi évek hangulatát idézte meg a hallgatóság számára. Ezt követően Rigó Béla író, költő köszöntésére került sor, aki a napokban ünnepelte hetvenedik születésnapját, és *Lovas Henriket*, a megyei könyvtár egykori igazgatóját is köszöntötték, aki megtisztelte jelenlétével a rendezvényt.

A jelenlévők a hagyományoknak megfelelően egy javaslatot is megfogalmaztak, melyet hamarosan eljuttatnak a döntéshozókhoz, és amelyet a *Csodaceruza* folyóiratban jelentetnek meg.

=**Könyvtári Levelező/Lap, 2012. 9. sz. p. 19-21.**

Kassa Andrásné: Pályázati lehetőségen innen és túl, avagy újabb hatvani kalandjáték a könyvek között

A hatvani Ady Endre Könyvtár Gyermekkönyvtárában évekkal ezelőtt szépirodalmi műveket feldolgozó színes kiadványok összeállítására és házi sokszorosítására vállalkoztunk. Mai magyar szerzők műveiből válogattunk, olyan művekből, amelyek ajánlhatók a kiválasztott korosztálynak, szórakoztató, remek történetek.

Ilyen módon hívtuk fel a figyelmet az alábbi könyvek olvasására: Bálint Ágnes *Egy egér naplója*, Csukás István *Madárvédő Golyókapkodó*, Csukás István *Pintyőke cirkusz, világszám*, Fodor Sándor *Csipike, a gonosz törpe*, Lázár Ervin *A nagyravágyó feketerigó*, Lázár Ervin *A kislány meg az oroszlánok*, Lázár Zsófia- Lázár Ervin *Bogármese*, Marék Veronika *Kippkopp és a hónapok*, Podonyi Hedvig *Zöldföld és Mohónia*.

A könyvek feldolgozása minden esetben a művekre szabott, általunk kitalált és összeállított irodalmi játékok (talányok, rejtvények, totó, betűháló stb.) megfejtését jelenti. A keresztrejtvénytől a meseszámтанig minden feladvány a kiválasztott könyvekre kérdez. Játékunk lényege: a gyerekek könyvtári tagok legyenek, olvassák el a kijelölt könyvet, könyveket, készítsenek el –a könyv cselekményéhez kapcsolódó egy vagy több alkotást, melyeket házi kiállításként mindig bemutattunk.

Rejtvényfüzetünk fogadtatása mind a gyerekek, mind a pedagógusok, mind a szülők között igen kedvező volt.

A Nemzeti Kulturális Alap Márai-listás pályázatába bekapcsolódva lehetőségünk nyílt a *Könyves Kalandok* rejtvényfüzetünk újabb kiadványának megjelentetésére.

2011-ben az első Márai-listán beszerezhető könyvek között nagy örömmel fedeztük fel Berg Judit *Rumini* című könyvét. (Több példány beszerzésével már akkor készültünk egy későbbi könyves játékra). Mondhatjuk tehát: kapva-kaptunk a Márai-listára épülő Márai-kaleidoszkóp pályázási lehetőségen, és az újabb *Könyves kalandok* füzetünk témájának a *Rumini* című művet választottuk. Ez a remek történet mindenhol az ajánlott olvasmányok közé kívánkozik. 2007-ben méltán lett Az év gyermekkönyve. Azok közé a ritka könyvek közé tartozik, melyek több generációt is képesek lekötni és megszólítani. Úgy döntöttünk, hogy a 4. és az 5. osztályosokat hívjuk játékunkra.

Nehézséget jelentett a megfelelő példányszám biztosítása, nem is sikerült teljes mértékben. Könyvtárközi kölcsönzésekkel együtt is csupán húsz példánnyal rendelkezünk. Elégedettek lehettünk, mert népszerűvé váltak az olvasási élményt ajánló színes rejtvényfüzeteink, keresettebbek az ajánlott könyvek, és szorosabb kapcsolatba kerültünk mind a gyerekekkel, mind a szülőkkel, illetve a pedagógusokkal.

Kértük a gyerekektől, hogy aki még nem tette, legyen könyvtárunk tagja, olvassa el a meseregényt, töltsse ki a rejtvényfüzetet, készítse el a történethez kapcsolódó alkotásokat. Kétféle munkát vártunk: egy illusztrációt a kedvenc jelenetről és további egyet a szabadon választható kínálatból: hajómodell, kép-figura természetes anyagokból, céger- vagy bábkészítés.

Jöttek is az ötletesnél ötletesebb csodák! Örültünk a tündérien gyerekes és a láthatóan felnőtt közreműködésével készült daraboknak. Kiderült, hogy egy jó játékban együtt játszik és alkot a család, figyelnek egymásra és tanulnak egymástól.

Összességében az ötven-hatvan nevező játékosból harminckettőt tudunk jutalmazni. A színvonal nagyon magasnak mondható.

Az értékelés napja a kiállítás megnyitását is jelentette. Zsúfolásig megtelt a gyermekkönyvtár. Felemelő volt a családokat együtt látni, akik nagyszülőkkel, testvérekkel együtt kíváncsiak voltak a „sajátjuk” és mások eredményére.

Tehát, Kedves Olvasó, ha még nem hallottál Pelevárról, e távoli sziget távoli fővárosáról, az odavezető kalandos hajóútról, ha még nem ismered Ruminít, ezt a vásott, szeretni való utcakölyköt (egeret!), aki bár minden hájjal megkent csibész, de sziporkázó ötleteinek nincs párja, a barátait pedig sosem hagyja cserben – nos, akkor olvasd el a meseregényt, nagyszerűen fogsz szórakozni!

=Könyvtári Levelező/Lap, 2012. 7. sz. p. 12-14.

Magdics Erika: Az olvasóvá nevelés gyakorlati tapasztalatai: a házi olvasmányok kérdése, illetve a drámapedagógia alkalmazása

Miért nem olvasnak a mai fiatalok? – ez volt a témája az elmúlt évek egyik érettségi vizsgakérdésének magyar nyelv és irodalomból. Nagyon őszintén írtak arról, hogy ők hogyan viszonyulnak a kérdéshez. Visszatérő kérdés magyartanárok és könyvtárosok számára is a házi olvasmányok kérdése.

Miért nem olvassák szívesen a diákok a kötelező irodalmat? Miben változtassunk és hogyan? Mit és hogyan olvassanak a diákok? Szükséges-e párbeszéd tanár és diák között?

A tanulók, szinte mindannyian, három fontos pontot jelöltek meg, ahonnan a problémák gyökerei erednek: az otthoni hatás hiánya, a nem megfelelő iskolai instruálás és az egyéni lustaság, szembenállás a következményekkel.

Hogyan lehetne ezen változtatni? Miben változzon az iskola, a tanár hozzáállása? Ezek voltak a következő kérdések, amikre nagyon komolyan megpróbáltak választ keresni.

Az első javaslat az volt, hogy a „kötelezők” listája bővüljön, illetve lehessen több műből választani. Arra utaltak, hogy a nyárra feladott, öt-tíz könyvből álló lista sok. Ebből elolvasnak kettőt-hármat, de csak ennyivel tudnak végezni, s a tanórán ezért súlyos szemrehányásokat kapnak.

A másik fontos megállapítás az volt, hogy a tanár mellett a diák is ajánlhasson irodalmat. Motivációként felvetették, hogy kapjon ötöst az, aki ráveszi egy társát, hogy olvasson el egy általa ajánlott művet.

Új ötletként merült fel: két ember kapjon egy regényt, amit színesen mutassanak be (érdekes részletek felolvasása, filmrészlet), felkeltve a többiek érdeklődését.

Az a tanuló, aki többet elolvas, kaphasson magasabb értékelést. A fiúk és lányok számára külön-külön olvasmányok legyenek egy bizonyos kor felett.

Többen tettek *konkrét javaslatot* az iskolai változtatásokkal kapcsolatban. Az első és második évfolyamban a tanító néni sokat meséljen. Népmeséket, műmeséket, ismerteket, ismeretleneket. Úgy képzeltek, hogy az osztályban egy nagy szőnyeget helyeznek el, ahol a kicsik ülhetnek, fekhhetnek. Azt érezzék, hogy ”jó itt, és a tanító néni szeret minket”.

A harmadik és a negyedik évfolyamnál mindenképp kivennék a *Kincskereső kisködmönt*, mert nagyon szomorúnak tartják, és véleményük szerint ez nem való még ennek a korosztálynak. Helyette Fekete István regényeit javasolták, illetve Mátyás királyról szóló mondákat.

Ötödik és hatodik évfolyam. A *Pál utcai fiúkról* megoszlottak a vélemények. Volt, aki nagyon szerette, volt, aki túl komornak tartotta. A lányoknak a *Két Lottit*, illetve lányos olvasmányokat javasoltak (p. Pöttyös-könyveket, Brezinát), a fiúknak kalandregényeket, indiános könyveket.

Elgondolkodtató volt, hogy az *Egri csillagokat* határozottan középiskolai anyagnak vélik. Főként az elején tartották nagyon lassúnak, sok-sok leírással, magyarázattal.

Jókaival voltak a legnagyobb bajban. A *Kőszívű ember fiait* nehezen olvashatónak tartották. Problémát jelentett, hogy sok benne az idegen szó, romantikus-archaikus körülírás – ezeket kifogásolták. Az volt a véleményük, hogy egy Jókai-regény ismerete legyen kötelező, de lehessen választani több közül. A tanár differenciáltan irányítson: az érdeklődő diákok kapjanak több olvasnivalót, de ugyanakkor kapjanak jobb értékelést. Érdekes volt, hogy nem támogatták a klasszikus irodalom átírását, újraírását.

Összefoglalásként: a tanárok és diákok együttgondolkodása, párbeszéde mindenképp hasznos. Az ötletek meghallgatása előbbre vihet bennünket és olvasásra ösztönözheti a tanítványainkat. A diákok igenis várják és igénylik a személyes tanári útmutatást, olvasmányajánlást. Fontos azonban, hogy figyelembe vegyük a véleményüket! Így a választás szabadságának érzését élhetik meg iskolai tanulmányaik során. Az feltétlenül lényeges, hogy az érdeklődés felkeltése mellett olvassanak a mai fiatalok és legyen lehetőségük megbeszélni olvasási élményeiket. A pedagógus felelőssége, hogy alakítsa a tanulók ízlésvilágát, olvasási kultúrájukat.

A drámapedagógia alkalmazása

A drámapedagógia olyan módszer, amit minden korosztálynál alkalmazhatunk, ha kellőképpen szeretünk játszani és vállalkozó kedvűek vagyunk. Kiváló motivációs eszköz, és ösztönzi a gyerekeket – kicsiket és nagyokat – az olvasásra.

A könyvtári foglalkozásokon szintén alkalmazhatjuk a drámajátékot a kicsik számára is. Elsősorban bevezető jelleggel, első alkalommal használom, motivációként. Először élményszerűen elmondom a mesét. Olyan mesét szoktam választani, ami rövid, jól megjegyezhető és vidám. Ezután megbeszéljük a szereposztást. Ezt követi a mese előadása. Segíteni kell közben, de nagyon élvezik a gyerekek. Általában többször is eljátsszuk, más-más szereplőkkel. A legnagyobb sikere *A három pösze* című mesének volt, de ajánlhatók Janikovszky Éva történetei is feldolgozásra. Konkrét könyvtári feladathoz, például a beiratkozás megtanításához is lehet használni a szerepjátékot. Választunk egy könyvtárost és egy olvasót, akik bemutatják, mit kell tenni, ha szeretnénk beiratkozni egy könyvtárba. Természetesen előtte megbeszéljük, milyen adatokra van szükség. Általában minden gyerek el szeretné játszani. Nagyon helyes feladatnak tartom a helyes könyvtári magatartás kialakítása szempontjából.

Serdülőkor

A drámajátékot nagyobbaknál is használhatjuk. Egy vers vagy történet hangulati elemeit is megjeleníthetjük szoborjátékkal. Felhasználhatjuk regényrészletek feldolgozásához. Nagy sikere volt például a hagyományos könyvtárhasználati versenyen a következő feladatnak. Egy kedvenc regény egy részletét kellett előadniuk a négyfős csapatoknak két percben. Nógrádi Gábor *Az anyu én vagyok!* című ifjúsági regényéből választottuk az átváltozás jelenetét. Más alkalommal a jövő könyvtárát kellett eljátszaniuk a versenyzőknek.

=Könyvtári Levelező/Lap, 2012. 8. sz. p. 5-9.

Rosszalvókról, rosszcsonokról jó gyerekeknek

Finy Petra gyermekkönyvszerző neve ismerősen cseng a magyar gyermekirodalom kedvelőinek. A 11. gyermekkönyvnapok alkalmából látta vendégül a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár az írónőt, aki nem érkezett egyedül. Seprűsrác, Lámpalány, Maja, akinek van tizenkét babája, no és Bögreúr is hivatalos volt ám a találkozóra, persze csak könyv-és bábfigura formájában.

A gyermekek aktívan és lelkesen kapcsolódtak be az előadásba, falták Petra szavait, aki bevonta őket a játékba: volt helyben futás, dobálás, játék a kis figurákkal. A legjobban a *Tesó-ügy* derítette jókedvre a résztvevőket, amelyet kisfilm formájában láthattak. Milyen nehéz befogadni, elfogadni az új jövevényt, ha én előbb jöttem a világra! Talán ez volt az az epizód, amellyel leginkább azonosultak a gyermekek, hiszen sokuknak van testvére.

Az írónő könyveit közelebbről is megtekinthették a lurkók, volt, aki vásárolt is. Végezetül a gyermekek egy vidám délután élményeivel térhettek haza.

=Könyvtári Levelező/Lap, 2012. 7. sz. p. 6.

Könyvtári Figyelő

M. Fülöp Géza: „Minden az olvasással kezdődik”

Egy konferencia előadásainak olvasása közben

Olvasni szükséges, olvasni kell! Még hozzá jól olvasni, megérteni a szöveget, meglátni benne a lényegét, kritikusan elemezni, s mindezek után szövegeket alkotni. A boldogulás, érvényesülés, versenyképesség, a belső építkezés feltétele.

Szomorú tapasztalat, hogy a fiatalok szövegértésével nagy bajok vannak. Sok tanulónak, hallgatónak gondot okoz a szöveg megértése.

A nem olvasó embert, mint természeti, biológiai lényt is veszély fenyegeti. Az agykutatásnak ezzel a felismerésével is alátámasztjuk az olvasás fontosságát. Annak, aki az iskolát elhagyva nem néz többet betűre, az előhomloklebeny nevezett részében, az olvasott szöveg értelmezőjében, a sejtek soradásának, pusztulásának semmi sem vet gátat, s az ilyen ember túl korán elindul a demencia útján. Az olvasó ember állandóan dolgoztatja ezeket a sejteket, nem hagyja őket megöregedni. Az olvasás olyan az agynak, mint az izmoknak a testgyakorlás.

De ki tanítsa meg, és hogyan az emberfiát olvasni? Erre a kérdésre keresték - adták meg a választ a szombathelyi konferencia résztvevői: az olvasás osztálytárgyi feladat. Sőt, osztálytársadalmi feladat (*Gordon Győri János*).

A HUNRA két évtizedes küzdelmeinek dicsőséges fegyverténye volt a szombathelyi konferencia: a fáradságot, anyagi áldozatot is vállaló résztvevők nagy száma bizonyította, nem volt hiábavaló *Nagy Attila*ék igyekezete. A *Magyar Olvasástársaság alapító elnöke*, doyenje, pihenni nem akaró, nem tudó táborszernagya az előadásokat, beküldött dolgozatokat tartalmazó vonzó külsejű, tipográfiailag hibátlan kötet *szerkesztője* a *Bevezetésében* ismerteti a konferencia célját, feleleveníti a társaság történetének jelentős eseményeit, s végigvezet az úton, amely az ötlettől a megvalósításig, a konferencia megnyitásáig tartott.

Az Egyesült Államokból érkezett vendégek, illetve az elküldött dolgozatok szerzői azt mutatták be, hogyan folyik a tengeren túl a tantárgyközi olvasás tanítása. Számomra különösen érdekes volt az egyik előadás a tárgyi tudás, a szövegértés és a szókinccs kapcsolatáról, a tanárok, a könyvtárosok és könyvtáros tanárok együttműködéséről, illetve a tantestület szerepéről az olvasásfejlesztésben. Az amerikai kollégák dolgozatai alkalmat

adnak a hallgatónak, olvasónak, hogy összehasonlítsa saját tapasztalatait, elképzeléseit a tengeren túli valósággal. Ahogy Nagy Attila a Bevezetésben írja: „Az USA egyik legnagyobb pedagógusképző egyetemének oktatóitól származó, tankönyvi tömörségű, példászerűen rövid dolgozatok sora bizonyára növeli annak esélyét, hogy gyűjteményes kötetünk oktatási segédletté válhasson ilyen jellegű intézményeink egy részében.” Kívánjuk, minél nagyobb részében.

Tantárgyak

A második tömb (*Tantárgyak*) a „hogyan” kérdésre ad választ. A matematikatanár a logikus gondolkodásban és szabatos fogalmazásban látja a matematikaoktatás hozzájárulását az olvasásfejlesztéshez, a biológiatanár a szakszövegek olvastatásában és értelmezésében, a kémia tanár egy óratervezet bemutatásával illusztrálja a szövegértés fejlesztését, és megismerkedhetünk egy valós természetismeret óra menetével. Tankönyvelemzéssel is találkozunk, a nyolcadikos biológia, földrajz és nyelvtan tankönyvek és munkafüzetek elemzésével. A dolgozatokból két következtetést vonhatunk le: az „össztantárgyi feladatnak” minden szaktárgyban eleget lehet tenni, megfelelő módszerekkel, eljárásokkal, és a szókinccs gyarapítása nélkül nincs szövegértés-fejlesztés. A szókinccs gyarapításának fontosságáról egyébként több előadásban is szó esik.

Mese, olvasás, irodalom

A harmadik tömb előadásaiból két tény válik nyilvánvalóvá. Az egyik, hogy az olvasásra nevelésnek, olvasásfejlesztésnek már otthon, az iskoláskor előtt meg kell kezdődnie. Erről beszélt Czomba Magdolna (*A mese és a gyermek*) és Sz. Tóth Gyula nagyon hangulatos, kedves, közvetlen hangú előadásában (*Így „írvasunk” mi, avagy az olvasás kezdeti nehézségei és örömei*). A család, a családi környezet roppant fontosságát egy amerikai vizsgálat eredményeivel illusztrálja a Zárszóban Gordon Győri János. A másik tény, hogy az olvasás, a szövegértés fejlesztése össztantárgyi feladat, de az alapokat anyanyelvi és irodalomórán kell lerakni. Négy előadás szerzője mutatott be módszereket a szövegértés fejlesztésére ezeken az órákon. Elszomorító képet tár elénk Fűzfa Balázs az irodalomoktatás nyugodtan mondhatjuk tragikus helyzetéről a címében már sokat mondó előadásban: *Irodalomta(la)nítás, de meddig?*

Új források, eszközök

Az egész könyv szinte legfontosabb írásai közé sorolom a Fehér Péter-Hornyák Judit szerzőpáros *Könyv, blog, wikipédia; mit olvas az online generáció?* és Fenyő D. György *Hogyan olvasnak a fiatalok?* című dolgozatát. Ismernünk kell a gyerekek, fiatalok médiahasználati szokásait és azokat a „kísértéseket”, amelyeknek ki vannak téve. Csak az ellenfelet ismerve tudjuk sikeresen felvenni a harcot – vagy tudjuk szövetségesünké tenni.

A könyvtár par excellence a szövegértő olvasásra nevelés, az olvasásfejlesztés helyszíne, „csatater”. Erről szól az ötödik tömb (*Könyvtárak*) hét előadása. Különösen Járinka Magdolna-Máté Lászlóné szerzőpáros előadása keltette fel a figyelmemet (*Két könyvtár, két könyvtáros, tíz év: középiskolai és közművelődési könyvtár együttműködési tapasztalatai*). Azok a diákok, akik megismerték a városi, megyei könyvtárat, s a közös foglalkozások folytán otthonosan mozognak a szabadpolcok között, használni tudják a könyvtér információs eszközeit, „megéreztek a könyvszagot”, az iskola elhagyása után is olvasók maradnak.

S végül a Zárszó, Gordon Győri János horizonttágító írása. A diagnózis: a Magyar Olvasástársaság büszkeségre okot adó két évtizedes munkája, az elkeseredésre okot adó helyzet, hogy „gyerekeink olvasási és szövegértési technikája alatta marad a szükségesnek, és

ma már gyakran a felsőoktatásban vagy éppen a tanárképzésben résztvevőknek is elemi szintű nehézségeik vannak ezen a téren” és „másfél-két évtized alatt semmit, valóban semmit nem veszített annak jelentősége, hogy azt hangsúlyozzuk: az olvasás osztálytermi, nem pedig csak magyartanári feladat”. A diagnózis után a szerző számba veszi az olvasástanításban felelősséget hordozó szereplők, szülők, tanárok, iskola, tankönyvkiadók, tanulók, oktatáspolitikai feladatait. Két „szereplőt” emelnék ki, akik ritkán kerülnek reflektorfénybe, amikor az olvasásról, olvasástanításról van szó. Az egyik: maguk a tanulók. „Nem gondolhatjuk azt, hogy miközben mindenki minden tőle telhetően megteszi az olvasási teljesítményük javításáért, az ő dolguk pusztán a lehetőségek elfogadása.” Ugyanakkor a szerepek felcserélésével vállalniuk kell, hogy amit ők jobban ismernek, a digitális világot, eszközeinek használatát, megismertessék az idősebb nemzedékekkel.

Mindenkinek – szülőnek, pedagógusnak, tanulónak, miniszternek – tudnia kell, hogy „*az olvasás osztálytermi feladat, egy egész ország, egész közösség felelőssége*”.

Nem tudom, hány példányban jelent meg a gyűjtemény. Ha rajtam állna, több ezer példányban adnám ki, és eljuttatnám minden iskolai, egyetemi könyvtárba, és kötelező olvasmánnyá tenném gyakorló és eljövendő pedagógusok számára. Köszönet Nagy Attilának, hogy megismerhettem ezt a könyvet.

=Könyvtári Figyelő, 2012. 2. sz. p. 354-357.

Murányi Lajos: A vendégszerető könyvtár. Néhány bevezető gondolat

A könyvtári szakirodalomban számos cikk foglalkozik olyan tényezőkkel – szolgáltatások, olvasószolgálat, bútorzat, feliratozás stb. -, amelyek együttesen teszik ki a *vendégszerető könyvtárat*, de magáról a témáról nincs összefoglaló közlemény, így másutt kell keresnünk a *vendégszeretet* fogalom magyarázatát. A tanulmány először a fogalom általános definícióit és összetevőit elemzi, ezután röviden áttekinti, hogyan foglalkoztak a könyvtárak a kérdéssel történetük során (még ha nem is nevezték a nevének), majd egy elfogadható meghatározással szolgál: a vendégszerető könyvtár nem más, mint „*a könyvtári források biztosítása igazán motivált alkalmazottak révén a használó könyvtári igényeinek kielégítése érdekében, mégpedig olyan környezetben, amely a források biztosítását elősegíti*”.

Ezután a múlt és a jelen könyvtáraiban vizsgálják a szerzők a vendégszeretet összetevőit és gyakorlatát, mindkét esetben aprólékosan kitérve (1) a könyvtári forrásokra, (2) az alkalmazottakra, (3) viselkedésükre és motiváltságukra, (4) az igények kielégítésére, (5) a felhasználókra és (6) a környezetre.

A következő rész már azzal foglalkozik, hogy miként teremtett a szakma a 21. század felé tartva vendégszerető környezetet a technika és környezetformálás újdonságai (innovációja) révén.

Befejezésül néhány javaslatot tesznek a szerzők, mi módon lehet a könyvtárakban ezt alapvető magatartássá tenni; amellet érvelnek, hogy ebből belsőleg és külsőleg is profitálhatnak *vendégszerető* intézményként. Szó esik a további vizsgálódás jövőbeli irányairól is (pl. a fent említett hat összetevő összefüggéseinek további elemzése, szerepük a virtuális könyvtárban, a szakképzésben, könyvtárak és a vendéglátóipar összehasonlítása, stb.)

Mindezen ismeretek azt a célt szolgálják, hogy az intézmény és a felhasználó kapcsolata finomodjék és erősödjön, ami minden könyvtár legfontosabb célja. (A tanulmányt a vizsgált gazdag szakirodalom jegyzéke zárja.)

=Könyvtári Figyelő, 2012. 2. sz. p. 367.

Köznevelés

Mesemúzeum nyílt Budán

Szeptember 28-án, a Magyar Népmese Napján, Budán, a Döbrentei utca 15-ben megnyílt a *Magyar Mesemúzeum és Meseműhely*. Mostantól nemcsak Meseterápiás Központja (Paloznak) van Magyarországnak, hanem mesemúzeuma is. A megnyitón (amely egyben *A magyar tündérmese világa* című kiállítás megnyitója is volt) Helmich Katalinnal, a Petőfi Irodalmi Múzeum múzeumpedagógusával, a mesemúzeum szakmai vezetőjével beszélgettünk.

- Hogyan jött létre a múzeum?
- Megteremtésének ötlete **Kányádi Sándor** költőtől származik. Arra kérte az I. kerületi önkormányzatot, hogy a lakóhelye melletti ház földszintjén és alagsorának mintegy kétszáz négyzetméteres, üresen álló helyiségében mesemúzeumot nyisson, hiszen a ház előtti téren áll *Benedek Elek* szobra. Tetszett az ötlet az önkormányzatnak, és a szakmai munkára felkérte a Petőfi Irodalmi Múzeumot. Örömmel vállalkoztunk rá, mert nálunk a nagyobbak fordulnak meg, a mesemúzeum pedig a kisgyerekeknek való elsősorban.
- Mit kínálnak a kicsiknek, főként óvodásoknak, kisiskolásoknak?
- Óvodai, iskolai csoportos foglalkozás alkalmával a múzeum teljes területét használhatjuk. Látogatási időben (csütörtökön és hét végén) nincs csoportos foglalkozás, amelyekre előre be kell jelentkezni. Elérhetőség, cím megtalálható a mesemúzeum honlapján. Egyébként a múzeum három részre tagolódik. A műhely részben fali tékák, írók portréit bemutató szekrények, kéziratok, az írókról érdekességek, könyvajánlók találhatóak, továbbá egy kamara kiállítás, amely voltaképpen áttekintés az első, *Gál György* nevéhez fűződő népmese gyűjtéséről. Van a műhelyben három kuckó: olvasáshoz, mesehallgatáshoz és rövid animáció készítéséhez.
- Más látnivalók, például kitömött, viaszból megformált mesealakok?
- Nincsenek. A mesemúzeum megalapításának célja az irodalom legrégebbi és alapvető hagyományának megjelenítése és terjesztése, a figyelem felhívása a mesékre, a mondákra, a mítoszokra... Nem a látvány a lényeg, hanem az interaktív megközelítés. Az első szakasz a meseút, tündérmesék szereplőivel, onnan egy sötét erdőbe jut a gyerek, ahol a továbbjutáshoz próbákat kell kiállnia. Az erdőn túljutottak a királyi várba érnek, ahol a trónra ülve megpihenhetnek.
- Mennyire hasonlít a miénk más országok mesemúzeumaira?
- Az angol és az orosz kifejezetten panoptikumszerű, sőt a lengyel is. A most megnyílt Magyar Mesemúzeum és Meseműhely egyedi.

Forrás: Köznevelés 2012. 31-32. sz. p. 38.

Anyanyelvünk napja

A magyar nyelv napja alkalmából november 13-án „Mit jelent számunkra a magyar nyelv? „ címmel rendezett emlékülést az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Művészeti Akadémia és az Anyanyelvpolók Szövetsége a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

L. Simon László kultúráért felelős államtitkár köszöntőjében az anyanyelvnek a magyarság megtartásában betöltött szerepét emelte ki. Fekete György, a művészeti akadémia elnöke a nyelvünk tisztaságára ügyelést egyaránt tekinti iskolai és társadalmi feladatnak. Grétsy László, a nyelvpolók szövetségének az elnöke pedig a nyelv fejlődésének irányait mutatta be. Az emlékülésen az anyanyelvünk kincsesházáról írók, költők, akadémikusok, művészek állapították meg, hogy kimeríthetetlen tárház.

A Magyar Országgyűlés 2011. szeptember 26-án egyhangú szavazással fogadta el azt a határozatot, melynek értelmében november 13-át a magyar nyelv napjává nyilvánították. Ugyanis 1848-ban e napon fogadták el törvény szerint hivatalosnak a magyar nyelvet. Szintén a magyar nyelv napjához kötődik a 117 éves Fővárosi Beszédjavító Intézet kezdeményezése. Ingyenes szűrési sorozatot hirdetnek, akik úgy érzik, gondjaik vannak beszéd- és nyelvhasználatukkal, gyermekük nyelvfejlődésével. A szűrésre e-mailen és telefonon is lehet jelentkezni: jelentkezés@beszedjavito.hu 06-1/2672433, 06-1/2663205-107-es mellék.

Forrás: Köznevelés, 2012. 39. sz. 5. p. 5.

Mese-, vers- és novellaíró pályázat

A szombathelyi Oladi Általános Művelődési Központ meghirdeti a XIX. Országos József Attila mese-, vers- és novellaíró pályázatot. A pályázaton minden magyarországi és határainkon túl élő, magyar nyelvet beszélő, általános és középiskolás gyermek és fiatal részt vehet. Minden pályázó mellékeljen a munkája mellé – lezárt borítékban – egy adatlapot, amelyen feltünteti a következő adatokat: név, életkor, lakcím, telefonszám, e-mail cím (ha van), iskolája neve, címe, osztálya, pályaművének kategóriája, címe, jeligéje.

A pályaművek témája kötetlen. Terjedelem: legfeljebb 3 gépelt oldal, amelyet kérünk 7 példányban beküldeni. Akinek lehetősége van rá, e-mailben is juttassa el a következő címre művét: omkkonyvtar@gmail.com. Az egyes kategóriák legjobb alkotásait értékes díjakkal jutalmazzák a szervezők, és önálló kötetben is megjelentetik.

A pályázat ünnepélyes eredményhirdetésének és a legértékesebb műveket tartalmazó gyermekantológia könyvbemutatójának időpontja előreláthatólag 2013. április 12-én lesz.

A pályázat postára adásának határideje: 2013. január 12.

Cím: Oladi ÁMK Könyvtára, 9700 Szombathely, Simon I. u. 4.

Telefon: 94/509-591/204 mellék

E-mail: omkkonyvtar@gmail.com

A pályázatról szívesen adnak felvilágosítást telefonon vagy e-mailben.

Forrás: Köznevelés, 2012. 39. sz. 16. p.

Internetes források

Elindult az első magyar online közösségi könyvcserélde

A rukkola.hu az első magyar közösségi könyvcserélde, ahol a felhasználók egymás között csereberélhetik (rukkolás = könyvfeltöltés, happolás = könyvfoglalás) segítségével ingyen a könyveiket. Hatalmas érdeklődés és igény van az oldal iránt, hiszen megvalósult a manapság nagy népszerűségnek örvendő könyvmegállók online változata, azzal a plusz szolgáltatással, hogy itt ismerkedhetnek is egymással az olvasni szerető emberek.

A sajtóban rendkívül jó visszhangot kapott a honlap, két Kossuth rádiós interjú és számtalan online újság is hírt adott róla, többek között az index.hu-n, az Origo- n és a Nők Lapja Café - n is pozitív kritikát kapott az oldal. Az oldalt folyamatosan fejlesztik, minden együttműködésre nyitottak, így a könyvtárakkal is.

Forrás: 2012. július. 18. <http://rukkola.hu/>

Olvasnak vagy nem olvasnak?

Nem igaz, hogy a mai gyerekek nem akarnak, és nem tudnak olvasni. A felnőtteken múlik a dolog: ha a szülő is olvas, továbbá mindennap mesél a gyereknek, és az iskola se ront sokat a dolgon, akkor a gyerek megszereti a könyveket.

Vekerdy Tamás szerint a meseolvasás mellett nagyon fontos e téren is a családi minta. Ha a szülők újságon és magazinon kívül könyveket is lapozgatnak, akkor a gyerek - 1-1,5 éves korára - szintén hasra fekszik és lapozgat, leprellővel, ahogy látta a szüleitől...

Azt kell elérnie az iskolának, hogy megszerettesse az olvasást, s ez által „élvező olvasóvá” váljon a gyerek, melynek feltétele, hogy nem jelent problémát maga az olvasás technikája.

Forrás: 2012. augusztus 29.

<http://fn.hir24.hu/itthon/2012/08/24/kotelezo-olvasmany-marhasag/>

Kötelező lesz az iPad két belga iskolában

Kötelezően előírták két belgiumi iskola diákjainak az iPad táblagép beszerzését az új tanév kezdetére, annak ellenére, hogy a tanfelügyelőség ellenezte a tervet, és egyes szülők is tiltakoztak. Összesen 710, 12-19 éves növendékre vonatkozik az intézkedés. Az igazgatóság márciusban jelentette be az „iPad az iskolában” programot, és ekkor kötelezte arra a diákokat, hogy az új iskolaév őszi kezdetére szerezzék be az Apple termékét.

Azok, akik már rendelkeznek egy iPad készülékkel, bevihetik azt az órákra, a többiek 465 euróért vásárolhatnak egy iPad3-as típust, illetve 160 euróért bérelhetnek egyet a tanév időtartamára. Az igazgatóság szerint a többletköltségeket részben ellensúlyozni fogják a megtakarítások, hiszen kevesebb fénymásolatra és tankönyvre, számológépre, atlaszra és hasonlókra lesz szükség.

A táblagépek használata több országban is terjedőben van, különösen Ázsiában népszerűek. Dél-Korea és Szingapúr egyes iskoláiból az iPad és társai teljesen kiszorították a tankönyveket és a füzeteket.

Forrás: 2012. augusztus 30.

http://index.hu/tech/2012/08/26/kotelezo_lesz_az_ipad_ket_belga_iskolaban/

Nem csak facebookozni lehet okostelefonnal

A laptop, a táblagép és a mobil az általános tanári közhiedelemmel ellentétben nem csak facebookozásra jó. Akad ugyanis néhány olyan ingyenes alkalmazás, amellyel az előadóteremben és otthon is hatékonyabbá tehető a tanulás.

Olvasáshoz: Kindle, iBooks, MEK Book - A középiskolai kötelezőktől az egyetemi kurzusokon megjelölt szakirodalom olvasásáig -, mindenre hasznos, ha az e-formátumban is fellelhető könyveket, illetve a pdf-ben lévő jegyzetet nem kinyomtatjuk, hanem elektronikus formában olvassuk...

Az iPhone-t és/vagy iPadet használóknak az iOS-be épített **iBooks** alkalmazás jöhet még jól. Ha már iPad, akkor érdemes ránézni az Apple tábláján (és **Windows Phone-on**) elérhető **MEK Bookra** is, mellyel a Magyar Elektronikus Könyvtár katalógusában kereshetünk, tölthetünk le könyveket. Az alkalmazás mellett a könyvek is ingyenesen érhetőek el. A kínálatban újabbak is vannak, de a magyar klasszikusok közül például mindegyik megtalálható.

Forrás: 2012. szeptember 5.

http://hvg.hu/Tudomany/20120825_ingyenes_szoftverek_diakoknak

iPad – hallgatói tapasztalatok

Az iPad nagy előrelépés a laptophoz képest, elsősorban az érintőképernyő, a gyors indítás és az akkumulátor hosszú (10 órás) élettartama miatt. A tananyagok digitalizálásával és megfelelő formába konvertálásával utazás közben is lehet tanulni. Az eszköz minden résztvevő egyetemi tanulmányait a papír nélküliség irányába mozdította. A külső adatok elérésére a Dropbox, az idő hatékony menedzselésére a naptár alkalmazás nyújtott lehetőséget.

A hallgatókat megkérdezve, minden diák különböző oldalról közelített a technológiához. Egyikük azt emelte ki, hogy az iPad segít a jegyzeteit, az olvasmányait és az idejét megfelelően szervezni. Egy másik a pedagógiai hatásokat emelte ki, szerinte ez demokratizálja a tanulási folyamatokat, nagyobb teret enged a közösségi tanulásnak. Egy hallgató az iPad nyomtatott könyvre tett hatásával kapcsolatos gondolatait osztotta meg. Egy diák pedig elsősorban a hordozhatóságban látja az eszköz előnyét.

A könyvtári kutatásban való használhatóságról is gyűjtöttek tapasztalatokat. Mindenki egyetértett abban, hogy a laptop alkalmasabb az iPadnél a kiterjedt online könyvtári kutatómunkára. Egyre növekszik az igény a hordozható eszközökön lévő tartalmakra. Sok könyvtár korán elkezdte az iPadek kölcsönzését is. Ez elsősorban rövid 2 órától 2 hétig terjedő kölcsönzési időszakot jelent. A diákok pozitívan viszonyultak egy ilyen szolgáltatás lehetőségéhez.

Forrás: 2012. szeptember. 19. <http://humanus.bibl.u-szeged.hu/human/cikk-mokka>

Könyves flashmob Miskolcon

Könyveket lehet kölcsön venni Miskolc több telefonfülkéjéből, a városban pénteken nyílnak meg az első nyilvános könyvcseré - pontok.

A *Műút* folyóirat szerkesztősége és a *Kultmélvív* civil akciócsoport közös kezdeményezése az olvasásra fókuszál. A miskolci Fő utcán járók bármikor elvehetnek egy-egy könyvet a telefonálásra már nem használatos fülkékből, ha hoznak egy másikat cserébe.

Az első ilyen „utcakönyvtár” az Európa téren avatják pénteken, és lehet majd könyvet cserélni a Miskolci Nemzeti Színház előtt is, valamint a Szinva terasz buszmegálló utcai oldalán.

Az akció lényege, hogy a könyvespolccá átalakított „okos” telefonfülkében gyűlnek majd a könyvek: az arra járó városiak szabadon olvashatnak és vihetnek el belőlük, persze ha cserébe hoznak egy másikat.

A könyvcserépoint népszerűsítésére flashmob akciót is szerveztek, melyre hívtak mindenkit, aki a saját gyűjteményéből szeretne hozzátenni a nyilvános könyvespolcokhoz.

Forrás: 2012. szeptember 20.

http://www.mmonline.hu/cikk/kiderultek_az_okostelefont_hasznalok_titkai

Megyei könyvtárak: növekvő önkormányzati szerep, intézmény-összevonások

Összesen 17,6 milliárd forintot szán a kormány 2013-ban a múzeumi, könyvtári és közművelődési feladatok finanszírozására, ebből jelentős összegek az átalakuló megyei kulturális intézményrendszernek jutnak majd. Sokkal bonyolultabb a helyzet a megyei

könyvtárak esetében, mert ezeknél többféle fenntartói konstrukció is létezik. Az új rendszerben a korábbi megyei könyvtárak finanszírozását szintén a megyeszékhelyek önkormányzatai veszik át; azokon a településeken, ahol a megyei mellett városi könyvtár is működött, intézmény-összevonásokat hajtanak végre.

A megyeszékhelyi könyvtárak működtetésére jövőre 2,85 milliárd forint jut, ezek kistérségi feladatellátására azonban külön 1,7 milliárd forintot szánnak. A közművelődés területén meg akarják erősíteni a megyei feladatellátást, ez azonban nem megyei művelődési központok fenntartását jelenti, hanem elsősorban a szakmai felügyeleti rendszer működtetését; erre 1,1 milliárd forint szerepel a költségvetésben. Minderről L. Simon László kulturális államtitkár nyilatkozott.

Forrás: 2012. szeptember 26.

<http://mno.hu/grund/milliardok-a-megyei-kozmuvelodesre-1105865>

A polgármester mesélt a gyerekeknek a Wekerlei Könyvtárban

A vakáció után most indult újra a budapesti Wekerlei Könyvtár *Péntek Esti Mesék a Varázsszönyegen* elnevezésű, minden hónap utolsó péntekén jelentkező programsorozata. Az új évadot megnyitó polgármester a kisp.hu-nak elmondta, nagyon szereti a meséket, édesapja is minden nap mesélt neki gyermekkorában, most ő is ugyanezt teszi: rendszeresen mesél mindkét kisgyermekének. *Gajda Péter polgármester*, aki kislányával érkezett a könyvtárba, *Bartos Erika* népszerű, mindennapokból vett történeteit olvasta fel a köréje gyűlt kicsiknek.

Forrás: 2012. október 3.

http://onkormanyzat.mti.hu/hir/25587/gyerekeknek_meselt_a_polgarmester-galeria

IT-cégek a frankfurti könyvvásáron

A fiataloknak szóló média felé fordul a Frankfurti Könyvvásár, a világ legnagyobb könyves fesztiválja, ahol az idén olyan cégek is kiállítanak, amelyeknek látszólag nem sok közük van a könyvkiadáshoz.

Az október 10-én nyíló rendezvényen külön standdal jelentkezik például a Nintendo és a Sony. A Nintendo bemutatja a Wii játékkonzol új verzióját, a Wii U-t, a Sony pedig a Wonderbook (Varázskönyv) nevű új készülékét, amelyet a Harry Potter-mesék alapján fejlesztettek.

A frankfurti vásár „a szakma iránytűje”, mindig is arra törekedett, hogy megmutassa a könyvkiadás fejlődésének irányait. A világ legnagyobb könyvvására a társadalmi folyamatok tükré is, „úgy változik, ahogyan a társadalom”. Éppen ezért az idén „a gyermek- és ifjúsági média” a rendezvény tartalmi súlypontja, hiszen ezen a területen jelennek meg a leginkább előremutató megoldások, amelyek „prototípusai mindannak, ami a könyvkiadásban és a társadalomban történik” - mondta *Jürgen Boos*, a frankfurti könyvvásár igazgatója Berlinben a rendezvény idején programjának bemutatóján.

Forrás: 2012. október 4.

<http://www.sg.hu/cikkek/92433/it-cegek-a-frankfurti-konyvvasar-on>

Gyorsabb lesz a munka: tüzzük dokumentumainkat, mappáinkat a tálcára

A Windows-képernyő alján húzódó tálca igazán hasznos, hiszen pillanatok alatt elérjük róla fontos alkalmazásainkat, sőt - egy ingyenes programnak köszönhetően - ennél már többet is. A programok tálcán rögzítése egyszerű: kattintsunk az asztalon lévő ikonjukra a

jobb egérgombbal, majd a megjelenő helyi menüben válasszuk a Rögzítés a tálcán lehetőséget. Ettől kezdve már nem kell visszamennünk az asztalra, ha hirtelen szükségünk lenne rá, hiszen azonnal elérjük az - alapbeállításban - a Windows-képernyő alján lévő tálcán.

Am ha egy mappát, képet, doc-ot stb. húzunk az asztalra, már nem tehetjük meg ugyanezt (hiányzik ez a lehetőség a jobb egérgombos menüből), holott időnként igencsak meggyorsíthatná a munkánkat, ha lenne erre lehetőség. Nos, az ingyenes Taskbar Pinnerrel ezt is megoldhatjuk. A program hordozható, azaz egy pendrive-ra is másolhatjuk, nem kell telepíteni és bármilyen számítógépen használhatjuk.

A szoftvert zip fájlba csomagolt formában tölthetjük le:

<http://winaero.com/download.php?view.34>], s a Windows 7-es melletti Windows 8-as mappa mutatja, hogy már a legújabb operációs rendszerre is felkészítették. Lépünk be az operációs rendszerünknek megfelelő mappába, majd kattintsunk az exe fájlra. Feltűnik a program bonyolultnak igazán nem mondható ablaka, ahol többféle lehetőség közül választhatunk: a tálcára tűzhetünk fájl, mappát, sőt még olyan virtuális mappát is, mint amilyen a Lomtár.

Forrás: 2012. október 6.

http://hvg.hu/Tudomany/20121001_Gyorsabb_lesz_a_munka_tuzze_dokumentumait

Jelentkeznek-e könyvtárak Happontnak?

A Rukkola könyvcserélde újítása, a *Happont* olyan lehetőség, ami a könyvcserélés folyamat során megkönnyíti a személyes átadások és találkozók összehangolását. Közösségi helyek, kávéházak és számtalan kisvállalkozás ajánlotta fel már eddig is helyiségeit, hogy ott a Rukkola közössége (Facebook-on: <https://www.facebook.com/rukkola.hu?ref=stream>) könnyűszerrel cserélhesse könyveit. A könyvtárak csatlakozásával a Happontok köre kiszélesedhet, miközben a Rukkola közösségének immár 12.000 főt számláló tagjai közül rengetegen igénybe vehetnék a könyvtár szolgáltatásait is, élve pl. a kedvezményes beiratkozási (marketing) lehetőséggel. Happontnak több könyvtár jelentkezett már. Ennek feltételei: http://www.rukkola.hu/dokumentumok/altalanos_felhasznalasi_feltetelek#happont

Forrás: 2012. október 10. <http://rukkola.hu/>

Könyvtár- és internet imázs a diákok közt

A vizsgált tanulók a könyvtár és az internet közti fő hasonlóságot az információs funkcióban látják, vagyis nagyon pesszimista volt az a kezdeti feltételezésünk, mely szerint a tanulók nem látják a funkcionális hasonlóságokat. Az eredmény arra mutat, hogy a közös funkciók megértéséhez szükséges alapvető értelmezést a tanulók kimondva birtokolják. A különbségeket pedig különbözőképpen közelítik, de azt már nem funkcionális szempontból.

Az internet a túlnyomó többségből nem vált ki negatív attitűdöket, a könyvtárral kapcsolatban viszont három csoportra oszthatók a pozitív, a negatív, és az összetettebb viszonyulásokat mutatókra.

Figyelemre méltó jellemzője még gondolkodásuknak, hogy az információval kapcsolatos megfogalmazott tevékenységek közt szinte nincs is jelen az információ felhasználása. A könyvtárral kapcsolatban pedig nagyrészt használói szempontból passzív tevékenységek, míg az internettel kapcsolatban az aktívak vannak jelen gondolkodásukban. (Dömsödy Andrea: Az információs műveltségről való gyermeki gondolkodás c. doktori értekezésének tézisei)

Forrás: 2012. október 11.

http://www.domsodyandrea.hu/sites/default/files/doktori_tezisfuzet_domsody_0.pdf

Merjünk változtatni eddigi módszereinken!

Felettébb meglepő, hogy akkor, amikor egy fiúcska alig tud egyszerű matematikai feladatokat megoldani a papiros teszt során, a kedvenc online játékában hatalmas pénzüsszegeket összeadva, és kivonva rendezti üzleti ügyeit. Igenis, kezelhető a digitális nemzedék megváltozott attitűdje, de csak akkor, ha mi is merünk változtatni eddigi, megszokott tanítási módszereinken. Ha bátorodunk bemenni közénk, ha megismerjük, sőt elfogadjuk világukat, akkor ők szárnyakat kapnak, és önmaguk képességeit felülmúlva képesek teljesíteni feladataikban. Erről szól az Örömpedagógia módszere.

Forrás: 2012. október 12. <http://sulivilag.hu>

Rejtsük el a fájljainkat, hogy teljes biztonságban legyenek

Időnként olyan fájlokat is tartunk a gépünkön, amelyek kizárólag csak ránk tartoznak. Rejtsük tehát el őket az illetéktelen szemek elől.

Természetesen a Windowsban is egyszerűen elrejtethetjük fájljainkat: a Windows Intézőben keressük meg az állományt, majd válasszuk a jobb egérgombos menü *Tulajdonságok* opcióját. Az általános ablakban tegyünk pipát az attribútumoknál a *Rejtett lehetőség* elé, és már el is tüntettük állományunkat. Egy probléma van csupán, ezek a rejtett fájlok egyszerűen láthatóvá tehetők akár már egy Total Commanderben is: válasszuk a *Beállítások* menüt, majd az *Általános beállítások* alatt kattintsunk a *Képernyő* lehetőségre. Ha kipipáljuk a *Látszik a rejtett/system fájl* lehetőséget, máris megjelenik eldugott állományunk, ráadásul még egy piros felkiáltójel is felhívja rá a figyelmet.

Forrás: 2012. október 15.

http://hvg.hu/Tudomany/20121007_Rejtse_el_fajljait_hogy_teljes_biztonsagb

A magyarok közel fele digitális analfabéta

Az Eurostat adatai szerint az EU-27-ek 16 és 74 éves kor közötti polgárainak több mint háromnegyede használt már életében személyi számítógépet, a 16–24 éves korosztályban pedig ennél is magasabb, 96 százalék volt az arány. A 16–74 évesek körében a legjobb helyzetet (90 százalék feletti arányt) Svédországban, Dániában, Luxemburgban és Hollandiában mérték, míg a legrosszabbat Romániában, ahol e kör fele találkozott már pc-vel, de Bulgáriában (55 százalék) vagy Görögországban (59 százalék) is csak hajszállal jobb a helyzet. Magyarországon a fiatalabb korosztály az uniós átlagnál is nagyobb arányban nyilatkozott pozitívan a számítógép-használatról, a 16–24 évesek 98 százaléka használt már ilyen életében legalább egyszer, míg a 16–74 évesek 74 százalékos aránya legalábbis az uniós középmezőnybe tartozik (természetesen ez nem jelenti azt, hogy ilyen arányban képesek készség szinten is használni a számítógépet a megkérdezettek).

Szakértői becslések négy milliő közelébe teszik Magyarországon a digitális analfabéták számát, azaz közel minden második magyarra igaz, hogy nem képes kezelni a számítógépet. E szám csökkentése, illetve a jelenség felszámolása a hazai gazdaság szempontjából is kiemelt kérdés, ennek első lépése pedig a számítógép-ellátottság és a széles sávú internethez való hozzáférés bővítése. A PC-használathoz nem értők nyilvánvaló hátrányt szenvednek el a munkaerőpiacon, illetve szociális szempontból a közösségi kapcsolattartás terén is. A „digitális írástudatlanság” visszaszorítása az e-kereskedelem és az e-közigazgatás felfutásának is előfeltétele.

A digitális írástudás és eszközhasználat fejlesztéséhez olyan pedagógusokra lenne szükség, akik szintén rendelkeznek ezekkel a kompetenciákkal. Az online eszközhasználathoz az oktatás vagy a szülők úgy viszonyulnak, mint ha az elsős gyerekeket az írás és olvasás tanítása helyett egy tolltartóval szerelnék fel, és várnák, hogy így majd megtanulnak írni és olvasni.

Sokan úgy gondolják, hogy az infokommunikációs eszközökre nincs is szükség - vagyis már régen nem materiális okok miatt nem használ a felnőtt lakosság közel fele számítógépet. A szakember szerint az úgynevezett mélyhasználat nagyon hiányzik a fiatalok internethasználati szokásaiból. Az információs írástudás azt mutatja meg, hogy a digitálisan írástudó milyen szinten használja az eszközöket.

Forrás: 2012. október 17.

http://www.sg.hu/cikkek/92462/a_magyarok_kozel_fele_digitalis_analfabeta

Nyomtassunk villámgyorsan ízlésünknek megfelelő naptárat

A naptárkészítés gyorsan megy az internet korában: a világháló telis teli a kalendáriumok készítését segítő oldallal. Most két olyan oldalt mutatunk be, amelyeken valóban másodpercek alatt elkészül a nyomtatható naptároldal.

Aki kedveli az egyszerűséget, ne hagyja ki a Printable Calendar oldalt (<http://printable-calendar.co/>), ami pontosan azt kínálja, mint amit a neve is sugall: kinyomtatható naptárat. Itt nincs semmi csicsa, a végtelékig leegyszerűsített, így roppant célszerű havi naptárkép van előttünk, és nekünk nincs más dolgunk, mint a Print gombra kattintani.

Természetesen nemcsak az aktuális hónapra vonatkozó lapot nyomtathatjuk ki, hanem egészen 1900-ig vissza-, illetve 2099-ig előremenően választhatjuk printelésre bármelyik hónapot, így akár már most elkészíthetjük jövő évi naptárunkat.

Persze ha valakinek ez azért már túl egyszerű volna, viszont nem szeretne sok időt tölteni a különféle beállítgatásokkal, az keresse fel a Free Photo Calendar (<http://www.freephotoalbum.net/free-printable-photo-calendar.php>) oldalt. Itt ugyancsak az évet és a hónapot kell kiválasztani, viszont meg lehet határozni, melyik nappal kezdődjön a hét, milyen méretű legyen a naptár, és még képet is adhatunk minden hónaphoz.

Forrás: 2012. november 7.

http://hvg.hu/Tudomany/20121104_Nyomtasson_villamgyorsan_az_izlesenek_meg

Pécsi siker a diákkönyvtár szerepére kiírt vetélkedőn

Az Iskolai könyvtár: Kulcs a múlthoz, jelenhez és a jövőhöz címmel adott ki nemzetközi felhívást az Iskolai Könyvtárosok Nemzetközi Szervezete, az IASL.

A Könyvtáros Tanárok Egyesülete ehhez csatlakozott *Kalandok az iskolai könyvtárban* programjával, melyet 2012. októberre, vagyis az Iskolai Könyvtárak Nemzetközi Hónapjára írt ki magyarországi és határon túli magyar nevelési-oktatási intézmények általános és középiskolai tanulói számára. A diákoktól érdekes, humoros, tanulságos, illusztrált történeteket vártak, melyek valós vagy fiktív iskolai könyvtári kalandokat mutatnak be.

A nagyszabású vetélkedésen végül szép pécsi siker született, a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola tanulói ugyanis munkájukkal II. helyezést értek el. A 7. évfolyamos *Szemes Máté: Éjjel a könyvtárban* című írását két gimnazista, *Amrich Dóra* és *Werner Luca* illusztrálta. A számítógépes grafika pedig egy volt diák, *Márkus Máté* munkája. A projekt szereplőinek felkészítő tanára *Nyirő Gizella* volt.

Forrás: 2012. november 14.

<http://www.bama.hu/baranya/kultura/pecsi-siker-a-diakkönyvtar-szerepere-kiirt-vetelkedon-470123>

Sokféle ingyenes netes gyermekvédő zár létezik, de kevesen használják

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) a gyermekvédő zárok ismertetésével kívánja népszerűsíteni a gyermekeket védő hatékony műszaki megoldások alkalmazását. Ma még sok, ingyenes módszer kihasználatlan.

Az NMHH honlapján az *Amit a gyermekvédő zárról tudni érdemes* című összefoglalójában tömören és egyszerűen mutatja be az érdeklődőknek, milyen ingyenes szűrők vagy fizetős megoldások állnak rendelkezésre a kiskorúakra káros tévéműsorok és honlapok ellen. Sajnos, sok szülő, pedagógus még nem használja ki a meglévő ingyenes lehetőségeket sem.

Forrás: 2012. november 14. <http://hirek.prim.hu/cikk/94126/>

Lélekszámhoz kötnék a kis közkönyvtárak juttatásait - 1,7 milliárdból gazdálkodhatnak

Eddig egységes összeget kaptak azok a kistelepülések, melyek mozgókönyvtárat tartanak fenn. Jövőre lélekszámtól függően változhatnak a normatívák. Erre 2013-ban 1,7 milliárd forintos összkeretet fordítanak. Idén 800 ezer forintból gazdálkodhattak azok a kistelepülések, melyek mozgókönyvtári rendszerben tartják fenn a település tékáját. Jövőre differenciálnák ezt az összeget. Ez lakosságszámtól függne. Erről is beszélt többek közt dr. Horváth József, a Kiskaludgyi Károly Megyei Könyvtár igazgatója a Mosonmagyaróvári Többcélú Kistérségi Társulás legutóbbi ülésén. A megyei könyvtár vezetője szerint több változás is várható jövőre e témában.

Az ötezer lélekszám alatti községeket három kategóriába csoportosítják: 1100 lélekszám alattiak, 1100 és 1500 lakossal rendelkezők, illetve az 1500 és 5000 közöttiek. A kistelepülési könyvtári és közművelődési támogatás 2013-ban 1,7 milliárd forint lesz. Ezen osztoznak a kistelepülések, melyeknek az illetékes megyei könyvtárakkal kell szerződést kötniük december 31-ig.

Forrás: 2012. november 28. <http://hirek.prim.hu/cikk/94126/>

Önálló információszerzésre is nevel a könyvtár

A komlói József Attila Városi Könyvtár együttműködő partnereként a Nagy László Gimnázium is nyertese lett a „*Könyv-világ-csoda: együttműködés a tanórán kívüli művelődés érdekében*” című TÁMOP pályázatnak.

A pályázat megvalósítása keretében szakköri foglalkozások lesznek. A könyvtárhasználati szakkörön a könyvtári órákon megtanult ismeretek elmélyítésére kerül sor, hogy a diákok képesek legyenek az önálló információszerzésre. A szakkör másik feladata a tehetséggondozás: a pályázatokra, versenyekre, vetélkedőkre való felkészítés.

A kézműves szakkör keretében - a könyvhöz, a könyvtárhoz kapcsolódóan - az írás és könyv történetének lépcsőin haladva a tanulók különböző kézműves technikákkal elkészítik a fejlődés egyes tárgyait. Így átélhetővé és kézzelfoghatóvá válik a régmúlt, a könyv történetének állomásai.

Forrás: 2012. november 28. <http://komloiujsg.hu/?p=11797>

Így készíthetünk a legegyszerűbben dokumentumot a pdf-ből

Előfordulhat, hogy egy pdf formátumban kapott szövegre Wordben lenne szükségünk, például, mert átírnánk, szerkesztenénk azt. Ott van persze a copy/paste módszer is, azonban van ennél elegánsabb megoldás.

Ha Word-dokumentumot készítenénk egy pdf fájlból, látszólag egyszerű a dolgunk: kijelöljük a szöveget és bemásoljuk a nyitott Word-ablakba. Azonban itt kezdődnek a problémák. Az átkopizott szöveg ugyanis kissé széteső, a sorok nem ott kezdődnek és végződnek, ahol kellene, úgyhogy elég soká kell bajlódniuk a szöveggel, hogy az valóban megfelelő legyen.

Ezt a gondot veszi le a vállunkról a First PDF nevű hordozható program, amelyet akár egy pendrive-ra is elmenthetünk. A telepítése (letöltés, kicsomagolás, majd az exe fájlra kattintás) néhány másodperc alatt megtörténik, és akár már indíthatjuk is a szoftvert. - <http://pdftoword.us/first-pdf-free-converter.html>

Forrás: 2012. november 28.

http://hvg.hu/Tudomany/20121121_Igy_keszithet_a_legegyszerubben_dokumentu

Javíthatjuk helyben a Facebook-fotót

Pillanatok alatt tudunk feltölteni fotókat a legnagyobb közösségi oldalra, gyakran a pillanat hevében kevésbé sikerült képeket is elküldünk. Később persze már bánjuk, javítani viszont nem lehet rajta közvetlenül, így marad a jól bevált módszer: töröljük a Facebookról, majd a számítógépünkön lévő képet egy képszerkesztővel rendbe hozzuk, és újból feltöltjük. Ennél egyszerűbben is megoldhatjuk a kellemetlen helyzetet, a fotó javításával.

Ebben a Photocat nevű ingyenes program segít (<http://apps.facebook.com/photocatcom/>), amelyik képszerkesztői képességekkel bővíti a közösségi oldalt. Tulajdonképpen egy Facebook - alkalmazásról van szó, így mindenképpen engedélyeznünk kell számára, hogy hozzáférjen Facebook-oldalunkhoz.

Forrás: 2012. november 28.

http://hvg.hu/Tudomany/20121126_Nem_tetszik_egy_Facebookfoto_Javitsa_ki_h

Így tölthetünk le – ingyen - akár teljes albumokat MP3-ban

Egyszerűen kereshetünk zeneszámok után, ráadásul akár teljes albumokat is letölthetünk egy ingyenes programnak köszönhetően. Az ingyenes MP3jam innen tölthető le - <http://www.mp3jam.org/>

Forrás: 2012. november 29.

http://hvg.hu/Tudomany/20121122_Igy_tolthet_le_akar_teljes_albumokat_MP3b

Honlapajánló

Az Örömpedagógia oldala: <http://sulivilag.hu>

A honlap mottója: „*Tanuljunk egymástól, hogy minél jobban taníthassunk.*” (Eötvös Lóránd). Célja pedig, hogy a tanítás-tanulás kölcsönösen öröm forrása legyen. Regisztrációval bárki bekapcsolódhat a jókedvű tanulók közösségébe; kapcsolatot tarthatnak itt egymással pedagógusok és diákok. Megismerkedhetünk a legújabb pedagógiai törekvésekkel, az új IKT módszerekkel a következő menüpontokban: *Pedagógusblogok, E - tananyagok, Web 2.0-ás eszközök, Autizmus, Prezentációk, Gyermekinformatika, Montessori pedagógia, MIMIO, Konferenciák, SMART, Digitális Pedagógia.* Ajánljuk mindenkinek, akinek fontos az örömszerző tanítás-tanulás.

Forrás: 2012. november 30. <http://sulivilag.hu/>

- A 39 - 40. hírlevél létrejöttében közreműködő – szakirodalmi információt szolgáltató gyermekkönyvtárosok:

Hagyományos források: Fejesné Szabó Piroska (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

Horváth Zita ((Móra Ferenc Általános Iskola, Zeneiskola, Napközi Otthonos Óvoda és Könyvtár, Zalakaros)

Internetes források: Oláh Rozália (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

